

SPLITSKO IZASLANSTVO INFORMIRALO SE O GOSPODARENJU OTPADOM U SLOVENIJI

1. Iz plina koji
nastane pri biološkoj obradi otpada, proizvede se dovoljno struje za Centar

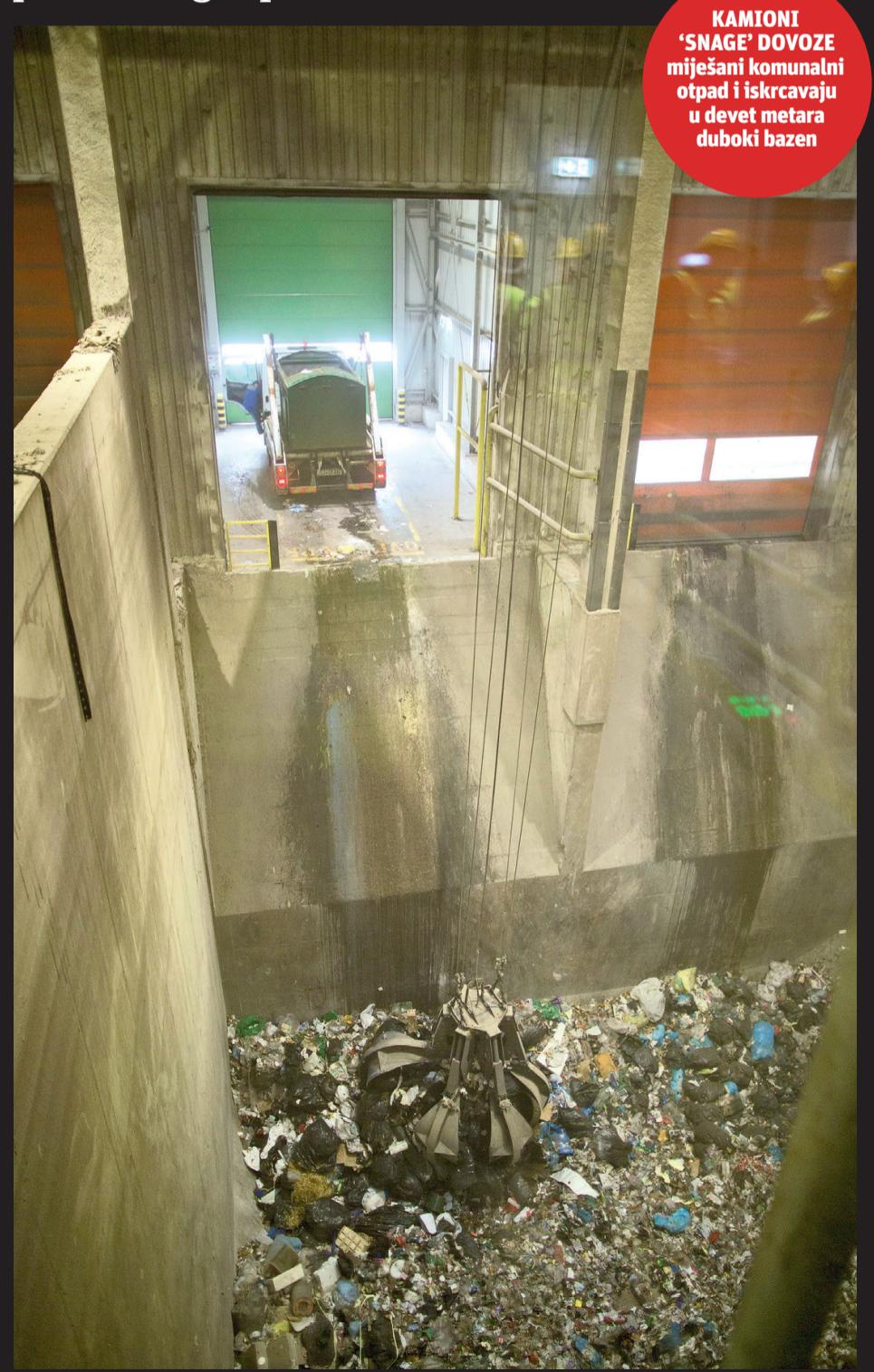
2. Goriva iz otpada
(SRF) godišnje se proizvede do 60 tisuća tona, dio se koristi u Sloveniji, a dio izvozi

CENTAR U LJUBLJANI

slika je buduće županijske ‘Lećevice’

RCERO godišnje može prihvatiti 150 tisuća tona mješovitog komunalnog i 20 tisuća tona biootpada, a nakon obrade, za deponiranje ostane manje od pet posto preostalog otpada

**KAMIONI
'SNAGE' DOVOZE**
miješani komunalni otpad i iskrčavaju u devet metara duboki bazen

JADRANKA MATIĆ
VLADIMIR DUGANDŽIĆ
/HANZA MEDIA

– Teško je, ali uz puno strpljenja i upornosti uspije se – poručila je Nina Sanković, savjetnica direktora javnog poduzeća "Snaga", splitskom izaslanstvu koje je ovih dana posjetilo Regionalni centar za gospodarenje otpadom u Ljubljani.

"Snaga", naime, upravlja Regionalnim centrom za gospodarenje otpadom (RCERO), Splićanima zanimljivom zbog domaćeg centra koji se treba realizirati u Lećevici, a koji će se od onog ljubljanskog razlikovati tek u njansama. Lećevica, primjerice, neće proizvoditi biopljin, ali će imati solare na krovovima objekata i tako proizvesti potrebnu energiju. Izgrađen 2015. godine, Centar u Ljubljani, iz formalnih razloga još uvijek u pokušnom radu, ima impresivne podatke. Dakle, godišnje može prihvatiti 150 tisuća tona mješovitog komunalnog i 20 tisuća tona biootpada. Također na godišnjoj razini preradom dobije 30 tisuća tona sirovina namijenjenih recikliranju, do 60 tisuća tona goriva iz otpada (SRF) i sedam tisuća tona komposta. Nakon obrade, za deponiranje ostane manje od pet posto preostalog otpada. Odlagalište je također u sklopu Centra.

Put dug deset godina

Ukupna finansijska vrijednost projekta je 155 milijuna eura, a najveća stavka u tom iznosu, sa 112 milijuna eura, bili su objekti u Centru. Evropski kohezijski fond sufinancirao je 61 posto vrijednosti.

Realizacija projekta u Ljubljani, koji gospodari otpadom za trećinu Slovenije (uključeno je 49 općina), nije, međutim, bila ni jednostavna ni brza – potražala je gotovo punih deset godina, od 2006., kad su počele pripreme, do 2015., kad je Centar počeo s radom.

– Priprema i ishodenje građinske dozvole koju smo dobili 2013. godine bili su najteži dio u realizaciji – kazao nam je Igor Petek, pomoćnik direktora "Snage" – ali je podjednako te-

Tomislav Šuta:
Postrojenja su vodonepropusna

– Ono što smo vidjeli ovdje je budući centar u Lećevici, s malom razlikom. Očito je da se obrada otpada u ljubljanskom Centru događa u zatvorenim kontroliranim uvjetima, postrojenja su vodonepropusna i nema ispuštanja u okoliš. Poduzete su sve mјere za zaštitu okoliša, a mi trebamo zatvoriti 15 aktivnih odlagališta koja svakodnevno ugrožavaju pitku vodu, tlo i zrak. Primjer je ne samo Karepovac, nego i Mojanke u Dicmu, u trećoj zoni sanitarnе zaštite, koje onečišćavaju izvorište Jadra i Žrnovnice – kazao je Šuta.

Miroslav Delić:
Uvjerili smo se da sustav funkcioniра

– Uvjerili smo se u funkcioniranje ovog sustava, ali nam je jasno i da će se kod nas pojavitvi višestruki problemi – kaže Miroslav Delić, direktor splitske "Čistoće".

– Svatko ima svoju odgovornost koju mora iznijeti u cijelom procesu, naša, kao komunalne tvrtke, jest osigurati uvjete za uspostavljanje sustava. Prvenstveno mislim na nabavu potrebe tehnike i opreme. U idućem razdoblju uložit ćemo gotovo 15 milijuna kuna u tu svrhu.

žakiovaj završni. Centar je operativan, kraj pokusnog rada je formalnost, ali će potrajati sve dok stavke iz ugovora s izvođačem radova ne budu ispunjene do najmanjeg detalja. Prisutnost strojeva i građevina u prostoru Centra posvjeđena je da se "detalji" još rješavaju.

Nadgledanje kamerama

Površine oko 4,5 hektara bez odlagališta, Centar ima tri ulaza: zaglomazni, miješani komunalni i biootpad. Glavni dio Centra su tri objekta u kojima se odvija mehanička i biološka obrada, potonja je najzahtjevnija. Obrada zasebno prikupljenog biološkog otpada počinje u bioreaktoru na temperaturi od 77 Celzijevih stupnjeva, potom slijede postupci anaerobne fermentacije, dehidriranja, stabilizacije i spaljivanja, te još tri mjeseca aerobne fermentacije, kako bi se dobio kompost koji se koristi u poljoprivredi. Mehaničkom obradom miješanog komunalnog otpada smanjuje se količina otpada namijenjenog odlagalištu i odvajaju dijelovi, poput stakla i metala, koji se mogu reciklirati. Obrada je automatizirana, nadgledana kamerama, a upravljanje pojedinim dijelovima obavlja se iz posebnih prostorija. Sastavni dio Centra je i reciklažno dvorište.

Preduvjet izgradnji i radu Centra bilaje, dakako, promjena načina prikupljanja otpada, što će reći privikavanje stanovnika na selektiranje, a ni to se nije odvijalo bez problema.

– Ključno za uspjeh u edukaciji stanovništva bilo je uvođenje sustava "od vrata do vrata" i dobro upravljanje komunikacijske strategije – naglasila je Nina Sanković.

Provode su kampanje društveno odgovornog ponašanja, korištene društvene mreže i organizirani događaji kako bi se bilo u izravnom kontaktu sa stanovnicima. Strpljivo i uporno građanima je obrazlagana prednost sprječavanja nastanka otpada i ponovna uporaba. Uspjeh nije izostao pa Ljubljana danas ima i "Kabine šerinjon", iliti knjižnicu odjeće i asesoara. Stanovnici mogu doći i na dva tjedna besplatno iznajmiti komad odjeće. Povod osnivanja